

جاهلیت

از مجسوع تار «نگاه الـ» یزان

علاء سید محمد خاں: عیاط کیا

طباطبائی، سید محمد حسین، ۱۲۸۱ - ۱۳۶۰.	سرشناسی:
المیزان فی تفسیر القرآن، فارسی، برگزیده	عنوان فارسی:
جاهلیات / سید محمد حسین طباطبائی؛ گردآورنده مدرسه دانشجویی و عزت (علیهم السلام)	عنوان و نام پدیدآور:
دانشگاه تهران.	مکان نشر:
تهران، بیت نبوت (ع)، ۱۳۹۵.	مشخصات نشر:
دانشگاه تهران.	مشخصات ظاهری:
مجموعه آثار «المیزان».	فروست:
۱۳۹۵ - ۱۳۹۶ - ۹۷۸-۶	شابک:
فیبا	وضعیت فهرست نویسی:
تفسیر شیعه قرن ۱۴	موضوع:
طباطبائی، محمد حسین، ۱۲۸۱ - ۱۳۶۰. المیزان فی تفسیر القرآن	موضوع:
Qur'an -- Shi'a hermeneutics -- 20th century	موضوع:
جاهلیت در قرآن	موضوع:
Jaheliyat in the Qur'an	موضوع:
طباطبائی، محمد حسین، ۱۲۸۱ - ۱۳۶۰. المیزان فی تفسیر القرآن، برگزیده	شناسه افزوده:
دانشگاه تهران. مدرسه دانشجویی قرآن و عزت	شناسه افزوده:
۱۳۹۵ ۹۰۴۲۳۵ ۲۵مط/ BP۹۷۸	رده بندی کنگره:
۲۹۷/۱۷۹	رده بندی دیویی:
۶۵-۷۱۳۳	شماره کتابشناسی ملی:

مجموعه آثار «از نگاه المیزان»
 علامه سید محمد حسین طباطبائی
 اهل بیت

گردآورنده: مدرس دانشگاه قرآن و معارف قم، دانشگاه تهران.

ناشر: انتشارات قرآن و اهل بیت قم، قم

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه چاپ اول ۱۴۰۰

قیمت: ۱۰۰۰۰۰۰ ریال

مراکز پخش:

تهران انتشارات قرآن و اهل بیت نبوت قم

بلوار کشاورز، خیابان ۱۶ آذر، پلاک ۵

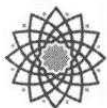
تلفن: ۰۲۱-۸۸۳۹۰۵۷۰

www.QuranEtratSchool.ir

قم بخش کتاب فردا

قسم، میدان بسیج، خیابان ایرانی، کوچه ۴، پلاک ۲۱

۰۲۵-۳۷۷۴۶۹۹۲

مجلس شورای اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی ایران

دیباچه

نهضت تولید علم مبتنی بر قرآن

عالم هستی تمامی مظهر و جلوه اسماء الهی است، که به واسطه رحمت عامه خداوند هستی یافته، و به واسطه آن، هستی خود را تداوم می‌بخشد. طایفه‌ای هیچ شأنی از شئون عالم را نمی‌توان یافت که از تجلی اسماء جلال و اکرام خداوند تهی باشد. مهم‌ترین وجه تمایز میان انسان با دیگر موجودات نیز در فهم و شناخت همین حقیقت، و عمل مبتنی بر آن است. از این رو است که حیات حقیقی انسان را حیاتی علمی و ادراکی بیان می‌دارند.

با این توضیح روشن می‌شود که غایت ارسال رسولان الهی از جانب خداوند نیز چنانچه جز این نبوده که انسان‌ها تمامی پدیده‌ها و وقایع بیرونی و درونی خود را، آیات و نشانه‌های افق و انفسی دیده، و بدین ترتیب با برپاداشتن نظام قسط و میزان، که بر محور علم و عقل برپا می‌شود، تعالیم حقیقی اسماء الهی شوند.

در این میان قرآن از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. قرآن خود تجلی تام و کمال توحید است که به واسطه وجود مقدس پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله در اختیار انسان‌ها قرار گرفته. تا مسیر تجلی توحید را در ذره ذره عالم هستی تبیین نماید، تا بدین ترتیب آدمی در هیچ چیز نظر نکند مگر آنکه پیش از آن، در آن، و پس از آن، خداوند را مشاهده کرده باشد. پس خداوند پیش از آنکه دست بر خلقت انسان نهد، حقیقت قرآن را بر سریره جان او تعلیم نمود، و انسان به واسطه قرآن به مقام بیان

رسید، تا بتواند هر چیز را تبیین نموده، با هر چیز خدا را دیده، در هر چیز او را جستجو نموده و همگی او شود.

پرواضح است که در چنین مکتبی حرف از جدایی قرآن از علم، قرآن از زندگی، قرآن از سیاست، قرآن از اجتماعیات، قرآن از تجربه، و اساساً هر گونه جدایی میان قرآن، از هر شأنی از شئون انسان و عالم هستی، گناهی نابخشودنی و تکذیبی آشکار است، که عاقبتی بس دردناک را برای فرد و البته جامعه به همراه خواهد داشت.

دندان‌آلوده تنها این حقیقت آشکارا انکار نموده که آشکارا سعی در مقابله با آن دارد. تجلی انقلاب اسلامی ابدان در عصر حاضر، بیش از همه از این منظر می‌بایست مورد توجه قرار گیرد که یکبار دیگر، ضرورت و آموزه‌های انبیای الهی، و بالأخص قرآن و سیره پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام در جریان زندگی انسان نمودار ساخته، و انسان قرن بیستم و بیست و یکم را متوجه حقایق فطری و جبرئیلی ساخته است. حرکت به سوی برپایی تمدن اسلامی با محوریت قرآن و اهل بیت علیهم السلام، مهمترین دست‌آورد حرکت و قیام امام خمینی رحمه الله علیه است. بر این اساس مهمترین وظیفه و رسالت نهان نخبگان و مراکز علمی آن است که به برکت فضای ایجاد شده، حرکت انقلابی صورت گرفته را ادامه داده و تا توحیدی نمودن تمامی شئون علم، و تارساندن توحید به تمامی عرصه‌های زندگی بشر، از پای نمانند. تأکیدات رهبر فرزانه انقلاب در خصوص لزوم تولید علم مبتنی بر قرآن را می‌توان از این ره‌آورد، به تحلیل و بررسی قرارداد.

مجموعه حاضر سعی نموده است تا گام نخست را در راستای تولید تبیین علم مبتنی بر قرآن و البته سیره و روایات اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام بردارد. برای اساس نخست پژوهش‌های گسترده و جامعی در خصوص مبانی و روش‌های تدبیر در قرآن و برداشت از آن روایات صورت گرفت. سپس محورهای اصلی تولید علم شناخته شده و در ادامه به بررسی و تبیین زیرمجموعه‌های هر یک از این محورها پرداخته شد.

براین اساس مطالعات در چهار حوزه قرآن و امام، هستی، انسان و جامعه صورت گرفته است:

- در بخش «قرآن و امام» ضمن شناخت دقیق ساختار قرآن و امام، مبانی و روش‌های بهره‌گیری از این دو تبیین می‌شود. ضمناً این بخش ارتباط تنگاتنگی با ادعیه وارده از

اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام دارد که پس از تبیین و نگارش مطالب مربوط به این بخش، به صورت جداگانه مورد بررسی قرار خواهد گرفت. (ان شاء الله)

♦ در بخش «هستی» نحوه تجلی اسماء و صفات الهی در عالم هستی مورد شناسایی قرار گرفته و سعی می شود تا چگونگی شناخت خداوند در مراتب مختلف عالم هستی تبیین شود.

♦ در بخش «انسان» ضمن تبیین عناصر ساختار وجودی انسان بر اساس قرآن و روایات، ابواب و مؤلفه های وجودی او شناسایی شده و مبانی و روش های شکوفایی هریک تبیین می شود.

♦ در بخش «جامعه» ضمن تبیین عناصر مختلف ساختار وجودی جامعه به دقت شناسایی شده و مبانی و روش های شکوفایی جامعه تبیین می گردد.

آنچه در این مجموعه بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است تألیف و نگارش مطالعات صورت گرفته در سطوح مختلف است. طبیعتاً هر یک از مؤلفان یادشده نیازمند تبیین مبانی و اصولی هستند که اساس چیستی، چرایی و چگونگی را بر آن هریک به دقت تبیین نماید. لیکن همین مبانی می بایست علاوه بر آنکه در سطوح مختلف امکان آورش را داشته باشد، ضمناً تا مرحله عملی و کاربردی نیز نازل گردد تا بدین ترتیب بتوان تجلی عینی آن را مشاهده نمود. براین اساس کتاب های حاضر در شش قالب کلی تهیه و تدوین شده اند:

- ♦ کتاب های «بنیادی»: در این کتاب ها موضوعات اساسی و پایه ای از نظر چیستی، چرایی و چگونگی مورد بررسی و تبیین قرار می گیرد. این کتاب ها، کتاب های اساسی و پایه ای هستند که مبنای اساس مطالب علمی دیگر کتاب ها را فراهم می نماید. کتاب های «ساختار شناسی»: در این کتاب ها نقشه موضوعات اساسی و بنیادی ترسیم شده و فرد با تعاریف مربوطه آشنا می شود. براین اساس این کتاب ها بیش از آنکه در مقام اثبات و نقد و نظر باشند، در مقام تعریف بوده و با استفاده از تمرین در خلال مباحث مطرح شده در آن، امکان شناخت ساختاری و کلان را نسبت به موضوع مورد بحث فراهم می نمایند.
- ♦ کتاب های «راهبردی»: طبیعتاً هریک از موضوعات بنیادی از مجموعه ای از موضوعات

جزئی تر پدید آمده که ارتباط منسجم و نظاممند میان این اجزاء، امکان تحقق موضوعات پایه‌ای و اساسی را فراهم می‌نماید. بر این اساس کتاب‌های راهبردی در مقام بررسی و تبیین این موضوعات قرار دارند که اساساً به دلیل جزئی تر بودن به حوزه عمل نزدیک‌تر می‌باشند. بنابراین اگرچه این کتاب‌ها صورتی تبیینی دارد، لیکن فضای بحث در آنها با کتاب‌های بنیادی متفاوت است.

کتاب‌های «مهارتی»: آنچه مسلم است اینکه تحقق و پیاده‌سازی موضوعات راهبردی ر عرصه زندگی، امکان تحقق کلمه توحید را فراهم می‌نماید. بر این اساس در کتاب‌های مهارتی، شده تا با استفاده از تمرین، مهارت، و البته فعالیت‌های عملی، این امکان فراهم شود تا بتوانمندی عملی خود را در راستای موضوعات تبیین شده بالا ببرد.

- کتاب‌های عمومی: این کتاب‌ها با هدف ارتقای فرهنگ عمومی نگاشته می‌شود که برخی مستقیماً به قرآن پرداخته و برخی موضوعات مبتلا به جامعه را با رویکرد قرآنی و به شکل ساده و روان بیان شده است.

- کتاب‌های «از نگاه المیزان»: تفسیر المیزان حکم میزان را در مطالب نگاشته شده در کتاب‌های فوق الذکر دارد. در این مجموعه موضوعات مورد بررسی در کتاب‌های مختلف از منظر تفسیر المیزان مطرح شده و به صورتی که رچه ارائه می‌گردد. این کتاب‌ها نقش محوری در سیرهای مطالعاتی ویژه دانشجویان و کتاب‌خواران داشت.